

Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Birinci Sınıf Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Karşı Tutumları *

Duygu GÜR ERDOĞAN, Demet ZAFER GÜNEŞ

Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi
dgur@sakarya.edu.tr, dzafes@sakarya.edu.tr

ÖZET

Bu çalışmanın amacı; Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde birinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerin öğretmenlik mesleğine karşı tutumlarının belirlenmesi ve çeşitli değişkenler açısından incelenmesidir. Araştırmanın evrenini Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde 2008–2009 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören toplam 742 birinci sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplamak amacıyla Çetin (2006) tarafından geliştirilen “Öğretmenlik Mesleğine Karşı Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin analizi için SPSS for Windows programından yararlanılmış, demografik değişkenlerin analizi için t-testi ve Anova kullanılmıştır. Verilerin analizi sonucunda; öğrencilerin öğretmenlik mesleğine karşı tutumlarının olumlu olduğu, kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre öğretmenlik mesleğine karşı daha olumlu tutum sergiledikleri ve bölüm bazında da öğrencilerin görüşleri arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur.

Anahtar Sözcükler: Öğretmenlik mesleği, Öğretmenlik mesleğine karşı tutum.

* Bu makale V. Uluslararası Balkan Eğitim ve Bilim Kongresi'nde bildiri olarak sunulmuştur.

The Attitudes of the First Grade Students' Towards Teaching Profession at Education Faculty of Sakarya University

ABSTRACT

The aim of this study is to identify the attitudes of first year students towards teaching profession of Teacher Department of Sakarya University Education Faculty and to examine their attitudes towards teaching profession with respect to certain variables. The subject of this study was the first year students of Teacher Department of Sakarya University Education Faculty in 2008-2009 academic year. During the study, the data were collected through "Attitudes Towards Teaching Profession Inventory" developed by Çetin (2006). For the analysis of the data SPSS for Windows program was used and the mean scores of each item in the scale was calculated t-test and Anova was used by the researchers. The analysis of the data indicated that the attitudes of students towards teaching profession was positive, with respect to their gender, a significant difference was found in favour of female students, with respect to the department, significant difference was found between the students.

Key Words: Teaching profession, Attitudes towards teaching profession.

GİRİŞ

Bir eğitim sisteminde öğrenci başarısını etkileyen öğrenci, öğretmen, müfredat, yöneticiler, eğitim uzmanları, eğitim teknolojisi, fiziki ve mali kaynaklar gibi pek çok etken bulunmaktadır (Şişman, 2004). Eğitimde en önemli olan insan unsurunun öğretmen olduğu söylenebilir. Kaya (2009) eğitimin özelliğinden dolayı bu unsurun yerini başka bir şeyle değiştirmeye olanağı olmadığını ifade etmektedir. Eğitim sisteminin varlığı, işleyişi ve devam etmesinin öğretmen ögesi ile sağlanabileceği belirtilebilir. Sistem öğretmen sayesinde bir varlık, canlılık ve uygulanabilirlik kazanabilir. Sistemdeki programı uygulayan öğretim ve öğrenimi gerçekleştiren unsur öğretmen olarak belirtilmiştir (Duymaz, 2007).

Eğitimin niteliği ve kalitesinin de büyük ölçüde öğretmenlerin niteliği ile doğru orantılı olduğu söylenebilir (Celep, 2007). Bir ülkede yeni nesillerin ve ülkenin ihtiyacı olan insan gücünün yetişmesinden, eğitim sisteminin en önemli ögesi olan öğretmenin sorumlu olduğu belirtilebilir (Küçükahmet, 2003).

Öğretmen; öğretmenliğin kuramsal bilgi temelini işe koşarak bireyin davranışlarında hem bireyin hem de toplumun yaşamına kalite katacak değişmelerin oluşmasına kılavuzluk eden kişi olarak tanımlanabilir (Şahin, 2007).

Türkiye’de milli eğitimle ilgili yasalarda da öğretmenlik, özel uzmanlık bilgisi gerektiren bir meslek olarak tanımlanmıştır (Celep, 2007). Meslekleşme, belli bir alanda farklı bir bilgi beceriye, toplumsal statüye sahip olmayı, toplumca onaylanmayı gerektirmektedir. Bu bağlamda öğretmenliğin meslekleşmesi bu doğrultuda belli koşulların sağlanması, belirli ölçütlerin oluşması ve koşulların ölçütlere uygun hale gelmesiyle olanaklı olmuştur (Erden, 1995).

Öğretmenliğin bir kişilik mesleği olduğu ifade edilebilir. Herhangi bir meslek için gerekli bilgi ve beceriyi uzmanlık düzeyinde kazanmak başarılı olmak için genellikle başka koşul gerektirmez. Onun özel yaşantısının; tutum, tavır ve davranışlarının mesleki başarısı ile bir bağıntısı olmayabilir. Ama öğretmenin her tavrı, her tutumu ve her davranışı onun öğretmenlik nitelikleri ile ilgili olduğu ve başarısını doğrudan etkilediği söylenebilir (Ataünal, 2003).

Gerçekten öğretmenin kişiliği (tutumları, davranışları, ihtiyaçları, değerleri v.s.) konusunda iki bini aşkın araştırma değişik kişilik özelliklerine sahip öğretmenlerin öğrencilerini de değişik biçimlerde etkilediklerini ortaya çıkarmıştır (Küçükahmet, 2003).

Tutum, insanın kendine veya çevresindeki canlı-cansız her şeye karşı deneyim ve bilgilerine dayanarak organize ettiği bilişsel, duygusal ve davranışsal bir bütünlük içindeki bir tepki ön eğilimi olarak ifade edilebilir (Güney, 2000). Öğretmenlerin sahip oldukları tutumların onların sınıf içindeki davranışları ile yakından ilişkili olduğu söylenebilir. Çünkü tutumlar hem sosyal algıları hem de davranışları etkilemektedir (Kağıtçıbaşı, 2010). Öğretmenlerin mesleklerine karşı olan tutumları öğretmenlik mesleğini yerine getirmede büyük önem taşınmaktadır. Sabır, özveri ve sürekli çalışma gerektiren öğretmenlik mesleğinde başarılı olabilmek için bu mesleği severek ve isteyerek yapmak çok önemli olduğu söylenebilir (Aşkar ve Erden, 1987).

Bu noktada öğretmen olarak yetiştirilen öğrencilerin, öğretmenlik mesleğine karşı tutumları önem kazanmaktadır.

Çalışmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı; Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi’nde birinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerin öğretmenlik mesleğine karşı tutumlarının belirlenmesidir.

Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki alt problemlere yanıt aranmıştır:

1. Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde birinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerin öğretmenlik mesleğine karşı tutumları nasıldır?
2. Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde birinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerin öğretmenlik mesleğine karşı tutumları cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
3. Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde birinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerin öğretmenlik mesleğine karşı tutumları öğretim durumu değişkenine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
4. Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde birinci sınıfta öğrenim gören öğrencilerin öğretmenlik mesleğine karşı tutumları bölüm değişkenine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

YÖNTEM

Bu çalışmada Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören birinci sınıf öğrencilerinin cinsiyetleri, öğretim durumları ve bölümlerine göre öğretmenlik mesleğine karşı tutumlarının farklılaşıp farklılaşmadığı tarama modeli çerçevesinde incelenmiştir. Karasar'a (2005) göre, geçmişte ya da hala var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarına tarama modeli denir. Konu ve amaçlara uygunluğu nedeniyle araştırma, tarama modeliyle yapılmıştır.

Araştırmanın evrenini 2008-2009 eğitim-öğretim yılında Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi birinci sınıfında öğrenim gören; Fen Bilgisi Öğretmenliğinden 104 öğrenci, Sınıf Öğretmenliğinden 100 öğrenci, Sosyal Bilgiler Öğretmenliğinden 102 öğrenci, Türkçe Öğretmenliğinden 103 öğrenci, Bilgisayar Öğretmenliği Bölümü'nden 141 öğrenci İlköğretim Matematik Öğretmenliği Bölümünden 97 ve Okul Öncesi Öğretmenliği 95 öğrenci olmak üzere toplam 742 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırma evren üzerinde yürütülmüş ancak araştırmanın yürütüldüğü sırada devamsız olan ve araştırmaya katılmak istemeyen öğrenciler çalışma dışında tutulmuştur. Uygulama sonunda 530 ölçekle elde edilen görüşler sonucunda bulgulara ulaşılmıştır.

Çalışma sırasında araştırmacılar tarafından, öğretmenlik mesleğine karşı tutumların belirlenmesi amacıyla Çetin (2006) tarafından geliştirilen "Öğretmenlik Mesleğine Karşı Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Çetin, ölçek geliştirme çalışmasında çalışma grubunun, 2001-2002 öğrenim yılı Gazi

Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği, Fen Bilgisi Öğretmenliği, Sınıf Öğretmenliği ve Matematik Öğretmenliği anabilim dalları son sınıfta öğrenim görmekte olan 180 kız (%52,8) ve 161 erkek (%47.2) olmak üzere toplam 341 öğrenciden oluştuğunu belirtmiştir.

Çetin (2006) tarafından geliştirilen ölçek iki bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde öğrencilerin kişisel bilgilerini öğrenmeye ait sorular ve ikinci bölüm öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarını ölçen 15’i olumsuz ve 20’si olumlu olmak üzere toplam 35 maddeden oluşan 5’li Likert tipi ölçekten oluşmaktadır. Ölçek seçenekleri ile puan aralıkları aşağıda verilmiştir.

Tablo 1: Ölçek Seçenekleri İle Puan Aralıkları

Seçenekler	Verilen Puanlar	Puan Aralığı
Tamamen Katılıyorum	5	4,20–5,00
Katılıyorum	4	3,40–4,19
Kararsızım	3	2,60–3,39
Katılmıyorum	2	1,80–2,59
Hiç Katılmıyorum	1	1,00–1,79

Çetin (2006); ölçeğin Kaiser-Meyer Olkin (KMO) değerinin 0,95, güvenilirlik çalışması için hesaplanan iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alpha) değerinin $\hat{\rho}=0,95$ olduğunu saptamıştır. Ölçeğin güvenilirliğine yönelik bu araştırmada çalışma grubu üzerinde (N=530) tekrar hesaplanan (Cronbach Alpha) değerinin $\hat{\rho}=0,94$ olduğunu bulunmuştur. Bu değer Çetin’in (2007) bulduğu değere oldukça yakındır.

Çalışma ile ilgili verilerin analizi sırasında SPSS 15.0 for Windows programı ile öğretmen adaylarının ölçekteki her bir maddeye verdikleri cevabın aritmetik ortalama değerleri hesaplanmıştır. Bununla birlikte cinsiyet ve öğretim türü değişkenlerinin öğretmenlik mesleğine karşı tutuma etkisinin anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi için t-testi, bölüm değişkeninin öğretmenlik mesleğine karşı tutuma etkisinin anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesi için ise Anova analizi yapılmış, anlamlı farkın kaynağını belirlemek amacıyla da Tukey-b gibi istatistiksel teknikler kullanılmıştır. Araştırmada, anlamlılık düzeyi $p<0,05$ olarak alınmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde, araştırmada elde edilen verilerin analiziyle ulaşılan bulgular ve yorumlara yer verilmiştir.

Tablo 2: Öğrencilerin Algılarına Göre Öğretmenlik Mesleği ne Karşı Tutum Ölçeği Maddelerine İlişkin Aritmetik Ortalamaları

Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Olumlu Tutum İfadeleri		\bar{X}	SS
1	Benim için en ideal meslek öğretmenliktir.	3,55	1,18
2	Bir ömür boyu öğretmenlik yapabilirim.	3,37	1,10
4	Öğretmenlik benim için bir tutkudur.	3,04	1,12
6	Öğretmenlik mesleğindeki tecrübem arttıkça bu mesleğe daha çok bağlanacağıma inanıyorum.	3,91	0,98
8	Öğretmenlikten alacağım manevi doyumunu hiçbir şeye değişmem.	3,39	1,12
9	Bu mesleği yapmaktan kimse beni alıkoyamaz.	3,16	1,13
11	Bu mesleği bilerek ve isteyerek seçtim.	3,61	1,29
12	Öğretmenlikten alacağım hazzın bana bu mesleğin tüm zorluklarını unutturacağına inanıyorum.	3,45	1,10
14	İnsanlara bir şeyler öğretmeyi sevdiğim için bu mesleği seçtim.	3,63	1,05
15	Benden yeni bir meslek seçmem istense hiç tereddütsüz yine öğretmenlik mesleğini seçerdim.	3,14	1,21
17	İleride bu meslekte başarılı olabilmek için çok çalışıyorum.	3,45	1,05
19	Öğretmenlik mesleğini layıkıyla yapacağıma inanıyorum.	3,74	0,98
21	Öğretmenlik bilginin yanı sıra yetenek gerektiren bir meslektir.	4,02	0,93
22	Öğretmenlik paylaşımın en yoğun yaşandığı bir meslektir.	4,01	1,00
25	Bu mesleği öğrendikçe ciddiyetini daha iyi anlıyorum.	3,95	0,91
27	Öğretmenlik özveri isteyen bir meslektir.	4,15	0,94
28	Öğretmenlik onurlu bir meslektir.	4,19	0,99
30	Öğretmenlik mesleği hasta toplumları kurtaracak bir ilaç gibidir.	4,06	0,97
33	Öğretmenlik vicdani boyutu önemli olan mesleklerin başında gelmektedir.	4,09	0,94
35	Öğretmenlik çok sabır isteyen bir meslektir.	4,27	0,95
Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Ters Puanlanmış Olumsuz Tutum İfadeleri		\bar{X}	S
3	Mesleğimle ilgili faaliyetleri yapmak bana hiç zevk vermiyor.	2,18	1,02
5	Öğretmenliğin bence hiçbir cazip yanı yoktur.	3,04	1,07
7	Bu mesleğin bana çok şey kazandıracağını düşünmüyorum.	2,59	1,30
10	Öğretmenliğin kişiliğime uygun bir meslek olduğunu düşünmüyorum.	2,52	1,24
13	Öğretmenlik mesleğini sevmiyorum.	2,18	1,12
16	Bu meslekte her zaman öğrenme ve öğretme heyecanı duyacağımı zannetmiyorum.	2,63	1,09
18	Öğretmenlik mesleğinin beni ne maddi nede manevi açıdan tatmin edeceğini zannetmiyorum.	2,45	1,16
20	Derslerden ve öğretmenlerden bıktığım için öğretmenlik benim için yapacağım mesleklerin en sonucusudur.	2,21	1,16
23	Ancak çok zorda kalırsam bu mesleği yapmayı düşünebilirim.	2,33	1,19
24	Öğretmen olacağımı düşündükçe mutsuz oluyorum.	2,30	1,19
26	Daha iyi bir meslek bulursam bir an bile öğretmenlik yapacağımı zannetmiyorum.	2,56	1,26
29	Öğretmenlik gibi çileli bir mesleğe başlamaktan çekiniyorum.	2,70	1,20
31	Sürekli bir sınıfta hapsolmek beni sinirlendirir.	2,88	1,09
32	Öğretmenlik mesleği bir daha düzelmeyecek kadar yıpranmış bir meslektir.	2,26	1,11
34	Sürekli kendini yenileme düşüncesi bu mesleği yapma konusunda beni düşündürüyor.	2,65	1,19

Tablo 2’de öğrencilerin Çetin (2006) tarafından geliştirilen Öğretmenlik Mesleğine Karşı Tutum Ölçeğindeki maddelere verdikleri cevaplar, uygulanan ölçekteki sıır asıyla verilmiş olup, öğrencilerin öğretmenliğe karşı tutumlarının yüksek seviyede olduğu görülmektedir.

Tablo 2’de öğrencilerin ölçekteki olumlu maddelere verdikleri cevapların aritmetik ortalamaları incelendiğinde öğretmenlik mesleğine karşı tutum puanlarına ilişkin en yüksek ortalamanın; “Öğretmenlik çok sabır isteyen bir meslektir.” ($\bar{x}=4,27$), “Öğretmenlik onurlu bir meslektir.” ($\bar{x}=4,19$), “Öğretmenlik özveri isteyen bir meslektir.” ($\bar{x}=4,15$), “Öğretmenlik vicdani boyutu önemli olan mesleklerin başında gelmektedir.” ($\bar{x}=4,09$) şeklinde olduğu görülmektedir. Buna karşılık olumlu maddelere verilen yanıtlar incelendiğinde diğer maddelere göre daha düşük olarak; “Öğretmenlik benim için bir tutkudur.” ($\bar{x}=3,04$), “Benden yeni bir meslek seçmem istense hiç tereddütsüz yine öğretmenlik mesleğini seçerdim.” ($\bar{x}=3,14$) olarak görülmektedir.

Öğrencilerin ölçekteki olumsuz maddelere verdikleri yanıtların ortalamaları incelendiğinde öğretmenlik mesleğine karşı tutum puanlarına ilişkin en yüksek tutumu ifade eden maddelerin; “Mesleğimle ilgili faaliyetleri yapmak bana hiç zevk vermiyor ve Öğretmenlik mesleğini sevmiyorum.” ($\bar{x}=2,18$), “Derslerden ve öğretmenlerden bıktığım için öğretmenlik benim için yapacağım mesleklerin en sonuncusudur.” ($\bar{x}=2,21$) olduğu görülmektedir. Bunun yanında; “Sürekli bir sınıfta hapsolmek beni sınırlendirir.” ($\bar{x}=2,88$), “Öğretmenlik gibi çileli bir mesleğe başlamakten çekiniyorum.” ($\bar{x}=2,70$) maddelerinin aritmetik ortalamaları ise en düşük tutum ifadelerini içermektedir.

Tablo 3: Ölçekten Alınan Toplam Tutum Puanlarının Cinsiyete Göre t-Testi Analizi Sonuçları

Cinsiyet	N	\bar{x}	SS	Sd	t	P
Erkek	218	118,80	19,91	527	7,953	0,000*
Kız	311	133,55	21,72			

Tablo 3’de görüldüğü gibi öğrencilerin öğretmenlik mesleğine karşı tutumları cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermektedir [$t_{(527)}= 7,953$; $P<0,05$]. Aritmetik ortalamalar incelendiğinde kız öğrencilerin öğretmenlik mesleğine karşı tutumlarının ($\bar{x}=133,55$) erkek öğrencilere göre ($\bar{x}=118,80$) daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Öğrencilerin öğretmenlik mesleğine karşı tutumlarının cinsiyete göre değiştiği ve öğretmenlik mesleğine karşı tutumlarında cinsiyet değişkenine göre kız öğrenciler lehine anlamlı bir farklılık olduğu söylenebilir.

Tablo 4: Ölçekten Alınan Toplam Tutum Puanlarının Birinci ve İkinci Öğretimde Öğrenim Görme Durumuna Göre t-Testi Analizi Sonuçları

Öğretim Türü	N	\bar{X}	SS	Sd	t	P
Birinci Öğretim	257	128,23	21,65	527	0,762	0,446
İkinci Öğretim	272	126,76	22,72			

Tablo 4'te görüldüğü gibi öğrencilerin öğretmenlik mesleğine karşı tutumları incelendiğinde, öğretim türü değişkenine göre [$t_{(527)} = 7,62$; $P > 0,05$] düzeyinde anlamlı bir fark bulunamamıştır. Öğrencilerin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının birinci ve ikinci öğretimde öğrenim görme durumlarına göre değişmediği söylenebilir.

Tablo 5: Ölçekten Alınan Toplam Tutum Puanlarının Öğrenim Görülen Bölüm Değişkenine Göre Anova Analizi Sonuçları

Gruplar	N	\bar{X}	SS
BOTE (1)	95	121,99	20,18
TRE (2)	66	130,39	20,29
FBE (3)	81	121,37	20,09
SNE (4)	64	132,45	22,53
SBE (5)	80	132,73	23,01
OÖE (6)	68	137,22	23,89
İME (7)	76	121,92	20,69

Bölgümlere Göre Anova	ANOVA						
	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	F	P	Anlamlı Fark
	Gruplar arası	19400,101	6	3233,350	7,005	0,000*	1 - 4,5,6
	Grup içi	240935,854	522	461,563			3 - 4,5,6
Toplam	260335,955	528		7 - 4,5,6			

Tablo 5 incelendiğinde öğrencilerin öğrenim gördükleri bölüme göre öğretmenlik mesleğine karşı tutumları bakımından anlamlı bir fark olduğu görülmektedir [$F_{(6-522)} = 7,005$; $P < 0,05$]. Öğrencilerin öğretmenlik mesleğine

ilişkin tutumlarının buldukları bölüme göre değişmekte olduğu söylenebilir.

Bölüm değişkenine göre hangi gruplar arasında farkların olduğunu belirlemek amacıyla yapılan Tukey-b testi sonuçlarına göre, Bilgisayar Ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi ($\bar{x}=121,99$), Fen Bilgisi Eğitimi ($\bar{x}=121,37$), İlköğretim Matematik Eğitimi ($\bar{x}=121,92$), bölümlerinde okuyan öğrencilerin; Sınıf Öğretmenliği Eğitimi ($\bar{x}=132,45$), Sosyal Bilgiler Eğitimi ($\bar{x}=132,73$), Okul Öncesi Eğitimi'nde ($\bar{x}=137,22$), okuyan öğrencilerin görüşleri birbirinden farklılaşmaktadır.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Öğretmen adaylarına yönelik yürütülen araştırmada elde edilen verilerden, 312'si kız ve 218'i erkek olmak üzere 530 öğrenci araştırmaya katılmıştır. Bunların 257'si birinci öğretim ve 272'si ikinci öğretim programlarında öğrenim görmektedir. Veriler analiz edildiğinde, bu araştırmada yer alan öğrencilerin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının yüksek olduğu görülmüştür. Bulut ve Doğan (2006) tarafından yapılan çalışmada da öğretmen adayları genel olarak öğretmenlik mesleğine olumlu tutum gösterdikleri bulunmuştur. Tutumun olumlu olması, öğrencilerin derslere olan motivasyonlarının daha yüksek olacağı, mesleğe olan ilgilerinin fazla olacağı sonuçları çıkarılabilir.

Tutum ölçeğine ilişkin öğrencilerden elde edilen veriler ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucu elde edilmiştir. Bu bulgu, kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre öğretmenlik mesleğine karşı tutumlarının daha yüksek olduğu ve öğretmenlik mesleğine karşı tutumlarında cinsiyet değişkenine göre kız öğrenciler lehine anlamlı bir farklılık olduğunu göstermektedir. Bu bulguya dayanarak kız öğrencilerin öğretmenlik mesleğine karşı daha istekli olduğu söylenebilir. Özbek, Kahyaoglu ve Özgen (2007) ve Tanrıöğen (1997) tarafından yapılan çalışmada da kız öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik ortalama puanlarının incelenmesi sonucunda kız öğretmen adaylarının erkek öğretmen adaylarına göre daha olumlu görüş içinde oldukları bulunmuştur. Ayrıca Tanrıöğen çalışmasında kız öğrencilerin öğretmenlik mesleğini erkeklere oranla daha fazla benimsediklerini ileri sürmüştür. Bu durumun öğretmenlik mesleğinin toplumdaki kalıplaşmış cinsiyet rolleri ile ilişkili görüldüğünü ifade etmiştir. Yapılan her iki çalışmada bizim bulgularımızı desteklemektedir.

Çapa ve Çil (2000)'in yapmış oldukları araştırmalarda tutum puanlarının cinsiyete göre farklılık göstermediği yönünde elde edilen bulgular ile bu araştırmadan elde edilen bulgular birbirini desteklememektedir.

Öğrencilerin birinci ve ikinci öğretimde öğrenim görmeleri açısından öğretmenlik mesleğine karşı tutumlarında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Kesercioğlu ve Girgin (2008)'in ile Özen, Yıldız ve Kösterilioğlu (2008)'nin araştırmalarında öğretmenlik mesleğine karşı tutumun öğretim programına göre anlamlı bir farklılık olmadığına ilişkin elde ettikleri bulgular araştırmadan elde edilen bulguyu destekler niteliktedir.

Öğrencilerin öğrenim gördükleri bölüme göre öğretmenlik mesleğine karşı tutumları arasında anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur. Bilgisayar Ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi, Fen Bilgisi Eğitimi, İlköğretim Matematik Eğitimi bölümlerinde okuyan öğrencilerin Sınıf Öğretmenliği Eğitimi, Sosyal Bilgiler Eğitimi ve Okul Öncesi Eğitimi'nde okuyan öğrencilerin görüşleri birbirinden farklılaşmaktadır. Sınıf Öğretmenliği Eğitimi, Sosyal Bilgiler Eğitimi ve Okul Öncesi Eğitimi'nde okuyan öğrencilerin öğretmenlik mesleğine ilişkin görüşleri Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi, Fen Bilgisi Eğitimi, İlköğretim Matematik Eğitimi bölümlerinde okuyan öğrencilerin görüşlerine göre daha olumludur. Ayrıca veriler incelendiğinde sözel bölümdeki öğrencilerin sayısal bölümdeki öğrencilere göre öğretmenlik mesleğine karşı daha olumlu tutum sergiledikleri söylenebilir. Öğrencilerin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının buldukları bölüme göre değişmekte olduğu söylenebilir.

Araştırma bulguları dikkate alındığında şu önerilerde bulunulabilir:

Bu çalışmanın farklı üniversitelerin eğitim fakültelerinde de uygulanabilir. Böylece eğitim fakültelerinde öğrenim gören öğrencilerin öğretmenlik mesleğine karşı tutumlarına ilişkin genel bir profil belirlenebilir. Ayrıca varsa tutumlar arasındaki farklılıklar ve nedenleri ortaya konabilir.

Çalışma sonucunda öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarda ortaya çıkan farklılıklar doğrultusunda, tutumları olumsuz yönde etkileyen etkenlerin bulunması ve öğretmen adaylarının meslekte başarılı olabilmeleri için öğrenimleri süresince bu etkenlerin ortadan kaldırılmasına yönelik çalışmaların yapılması önerilebilir.

KAYNAKLAR

- Aşkar, P. ve Erden, M. 1987. Öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumları. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, (121), 8-11.
- Ataünal, A. 2003. *Niçin ve nasıl bir öğretmen?* Ankara: Milli Eğitim Vakfı Yayınları.
- Bulut, H. ve Doğan Ç. 2006. Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine karşı tutumlarının incelenmesi. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8 (1).
- Celep, C. 2007. *Meslek olarak öğretmenlik*. C.Celep (Ed) Eğitim bilimine giriş. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Çetin, Ş. 2006. Öğretmenlik mesleği tutum ölçeğinin geliştirilmesi (geçerlilik ve güvenilirlik çalışması). *Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi*, (18).
- Çil, N. ve Çapa, Y. 2000. Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine karşı tutumlarının farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (18).
- Duymaz, R. 2007. *İdealist öğretmen*. İstanbul: 3F Yayınları.
- Erden, M. 1995. Öğretmen adaylarının öğretmenlik sertifikası derslerine yönelik tutumları *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (11).
- Eren, E. 2000. *Örgütsel davranış ve yönetim psikolojisi*. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım.
- Güney, S. 2000. *Davranış bilimleri*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım
- Kağıtçıbaşı, Ç. 2010. *Günümüzde insanlar ve insanlar: Sosyal psikolojiye giriş*. İstanbul: Evrim Yayınları.
- Karasar, N. 2005. *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Kaya, Y. K. 2009. *İnsan yetiştirme düzenimiz politika eğitim kalkınma*. Ankara: Pegem Akademi.
- Kesercioğlu, T. ve Girgin, D. 2008. Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları, öğretmen algıları ve yapılandırmacı öğretmen rollerine ilişkin görüşleri. *Çanakkale Üniversitesi: VII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi*, Çanakkale.

- Küçükahmet, L. 2003. *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Özbek R.; Kahyaoğlu M.ve Özgen N. 2007. Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9 (1).
- Özen R. & Yıldız K. & Kösterelioğlu İ. 2008. Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Karşı Tutumları. Sakarya Üniversitesi: *XVII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi*, Sakarya.
- Tanrıoğen A. 1997. Buca Eğitim Fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (3).
- Şahin, A. E. 2007. *Meslek olarak öğretmenlik*. V.Sönmez (ed) Eğitim Bilimine Giriş, Ankara: Anı Yayıncılık.
- Şişman, M. 2004. *Öğretmenliğe giriş*. Ankara: Pegem Yayıncılık.

Başvuru: 16.02.2011

Yayına Kabul: 18.10.2011